

*Ter inzage gelegd op de
afdeling Inhoudelijke
Ondersteuning onder
griffie nummer
140336.02
bij EK 30553,D*

AAN de heer drs. L.M.L.H.A. Hermans,
Voorzitter van de vaste commissie voor
Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van
Staat / Algemene Zaken en Huis der Koningin
Eerste Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

DATUM 25 juni 2008
ONS KENMERK z2008-00754
CONTACTPERSOON mw. mr. V.H. Brouwer
mr. G.D. Kleijne
administratie@cbpweb.nl
UW BRIEF VAN 27 mei 2008
UW KENMERK 140336.01U

ONDERWERP kabinetsreactie CBP-advies WIV 2002 (30 553, C)

Geachte heer Hermans,

Bij brief van 27 mei 2008 hebt u het College bescherming persoonsgegevens (CBP) in de gelegenheid gesteld te reageren op de brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (verder: de minister) aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van 7 mei 2008¹ naar aanleiding van het door het CBP uitgebrachte advies over het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2002 in verband met de verbetering van de mogelijkheden van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten om onderzoek te doen naar en maatregelen te nemen tegen terroristische en andere gevaren met betrekking tot de nationale veiligheid alsmede enkele andere wijzigingen (Wijziging van de Wiv 2002, verder: het wetsvoorstel). Gelet op de uitgebreide reactie van het kabinet op het advies van het CBP alsmede op het belang van het wetsvoorstel maakt het CBP graag gebruik van de geboden gelegenheid.

In reactie op de door het CBP in de inleiding van zijn advies aangeduide algemene ontwikkelingen volstaat de minister met een verwijzing naar haar reactie, mede namens de minister van Defensie en de minister van Justitie, op het rapport Data voor daadkracht² en naar de daarin vervatte beleidsvoornemens. Het CBP heeft de indruk dat de minister met de enkele verwijzing naar haar eerdere reactie het belang van de door het CBP geschetste ontwikkelingen onvoldoende onderkent.

Het CBP heeft het wetsvoorstel niet enkel op de eigen merites beoordeeld maar het allereerst in een breder perspectief geplaatst. Daartoe heeft het CBP onder meer in de inleiding van zijn advies erop gewezen dat op allerlei terreinen van het maatschappelijke leven privacygevoelige monitoring plaatsvindt. Niet alleen bedrijven en instellingen, maar ook overheidsorganen zijn geneigd om steeds meer persoonsgegevens te verzamelen, te gebruiken en uit te wisselen. Vaak gebeurt dit verwerken van persoonsgegevens met de beste bedoelingen en voor doeleinden waar niets op aan te merken is. Hierbij benadrukt het CBP nogmaals dat sluipenderwijs een glazen samenleving ontstaat, waarin burgers en consumenten nauwelijks onbespied zijn, wanneer de verschillende ontwikkelingen in samenhang worden gezien. Het wetsvoorstel kan in deze ontwikkeling worden geplaatst. De noodzaak van de voorgestelde maatregelen dient, zeker

¹ Kamerstukken 2007-2008, 30 553 C

² Kamerstukken II 2006-2007, 30 800 VII en 30 800 VI, nr. 65

DATUM 25 juni 2008
ONS KENMERK z2008-00754

gezien het voorgaande, nader en afdoende te zijn onderbouwd. Ook in de brief van de minister volgend op het advies van het CBP, valt op dat deze noodzaak niet wordt aangetoond. In het bijzonder acht het CBP van belang dat door de minister nader wordt aangeduid waarom de bestaande en andere reeds voorgestelde wettelijke mogelijkheden tekortschieten in het bereiken van de met het wetsvoorstel beoogde doelstelling, te weten de vergroting van de doelmatigheid en doeltreffendheid van de uitvoering van de taken die in de Wiv 2002 aan de inlichtingen- en veiligheidsdiensten zijn opgedragen. Daarnaast vereist dient aangetoond te worden dat de voorgestelde maatregelen effectief zijn in het bereiken van die beoogde doelstelling. Hieronder zal op deze twee voorwaarden nader worden ingegaan.

De minister vermeldt in haar brief dat de voorgestelde wijzigingen van de Wiv 2002 *passen binnen het samenhangende geheel van maatregelen en beleid ter verdere intensivering van de terrorismebestrijding [...] en behoren tot de noodzakelijk te treffen maatregelen*³. Die door de minister geconstateerde noodzaak voor de in het wetsvoorstel opgenomen verplichte informatieverstrekking lijkt te liggen in de stelling *dat het niet zo kan zijn dat de nationale inlichtingen- en veiligheidsdiensten [...] slechts afhankelijk zijn van vrijwillige medewerking, terwijl is gebleken dat vrijwilligheid ertoe leidt dat informatie in het geheel niet wordt aangeleverd, dan wel onvolledig, dan wel te laat*⁴. Blijkens dezelfde brief van de minister zijn de nationale inlichtingen- en veiligheidsdiensten, waar het gaat om informatieverkrijging, echter niet slechts afhankelijk van vrijwillige medewerking. Bij de vraag of de voorgestelde maatregelen proportioneel zijn wijst de minister in haar reactie immers op de inzet van andere bijzondere bevoegdheden, zoals het aftappen van telecommunicatie of het observeren van bepaalde verdachte subjecten. In zijn advies heeft het CBP erop gewezen *dat de reeds bestaande bevoegdheden, in samenhang gezien met eerdere maatregelen die strekken tot het vorderen van gegevens in zijn algemeenheid, niet per definitie ontoereikend lijken te zijn*⁵. In het kader van de motivering van de noodzaak van de voorgestelde maatregelen wordt door de minister nagelaten om toe te lichten waarom de thans bestaande en in de reactie van de minister genoemde (bijzondere) bevoegdheden niet toereikend zijn in het kader van de beoogde doelmatige en doeltreffende taakuitoefening door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Aldus is de noodzaak van het invoeren van een verplichte informatieverstrekking naar het oordeel van het CBP nog steeds in onvoldoende mate aangeduid.

Indien en voor zover er op dit moment reeds van uitgegaan kan worden dat de reeds bestaande (bijzondere) bevoegdheden inderdaad onvoldoende mogelijkheden bieden de taken van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten doelmatig en doeltreffend uit te voeren, geldt dat de thans voorgestelde maatregelen effectief moeten zijn in het bereiken van de doelstelling van het wetsvoorstel. In dit verband gaat het wetsvoorstel uit van de niet nader onderbouwde veronderstelling dat een verplichte informatieverstrekking tot gevolg heeft dat de inlichtingen- en veiligheidsdiensten effectiever en efficiënter kunnen en zullen gaan werken.

³ Kamerstukken 2007-2008, 30 553 C, p. 5

⁴ Kamerstukken 2007-2008, 30 553 C, p. 6

⁵ Advies CBP inzake wetsvoorstel 30 553 (z2007-01381), 20 december 2007, p. 8

DATUM 25 juni 2008
ONS KENMERK z2008-00754

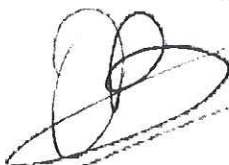
Indien desalniettemin het wetsvoorstel tot wet wordt verheven en de voorgestelde maatregelen in werking treden, is het essentieel dat achteraf wordt getoetst of de ingevoerde maatregelen wezenlijk bijdragen aan de met het wetsvoorstel beoogde doelmatige en doeltreffende uitvoering van de taken die aan de inlichtingen- en veiligheidsdiensten zijn opgedragen. Een evaluatiebepaling leidt ertoe dat de vraag moet worden beantwoord wat het effect is van de ingevoerde maatregelen. Gelet op het belang van het wetsvoorstel en het met betrekking tot de persoonlijke levenssfeer ingrijpende karakter daarvan, is het ontbreken van een dergelijke bepaling een ernstige omissie.

Het CBP beveelt aan het wetsvoorstel in het verdere wetgevingstraject op bovenstaande opmerkingen, in samenhang met zijn advies van 20 december 2007, nader te beschouwen.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben ingelicht.

Hoogachtend,

Het College bescherming persoonsgegevens,
Voor het College,

mw. mr. dr. J. Beuving
collegelid